EcologieWerkt

Ecologisch werkprotocol Vleermuizen

Kanaalstraat 79, IJmuiden

DIT WERKPROTOCOL MOET TEN ALLE TIJDEN OP DE BOUWPLAATS AANWEZIG ZIJN!!!

EcologieWerkt

Ecologisch werkprotocol

Locatie	:	Kanaalstraat 79, IJmuiden
Datum	:	13 maart 2025
Ecoloog	:	R. Bouwmeester
Email	:	Rene@ecologiewerkt.nl www.ecologiewerkt.nl
Telefoon	:	06-11053496

Opdrachtgever	:	Rijksvastgoedbedrijf Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Sint Jacobsstraat 16 | 3511 BS | Utrecht

© EcologieWerkt: Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch of anderszins zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever.

EcologieWerkt

Inhoudsopgave

1. Inleiding....4

2. Projectbeschrijving....5
2.1) Plangebied....5
2.2 Omschrijving activiteiten en werkzaamheden....5
2.3 Planning en uitvoering werkzaamheden....6

3. Onderzoeksresultaten....7

4. Ecologisch werkprotocol....8
4.1 Maatregelen voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden....8
4.2 Gebouw vleermuis-vrij maken....9
4.3 Maatregelen tijdens de uitvoering van werkzaamheden....10
4.4 Compenserende maatregelen....11
4.5 Ecologische begeleiding en zorgvuldig handelen....11
4.6 Maatregelen en aanbevelingen na de werkzaamheden....11

Literatuur en bronvermelding....13

Bijlage I Vergunning Flora en Fauna activiteit....14

Bijlage II Locaties van de permanente vleermuiskasten....15

Bijlage III Aanbevelingen natuurvriendelijk bouwen....16

1. Inleiding

De initiatiefnemer is voornemens het betreffende kantoorpand te renoveren, te verduurzamen en deels uit te breiden. Om deze werkzaamheden mogelijk te kunnen maken is er in opdracht van Rijksvastgoedbedrijf in de zomer van 2023 een Quickscan flora en fauna en een vleermuisonderzoek uitgevoerd. Uit de quickscan bleek dat vleermuisverblijven niet uitgesloten konden worden en dat er een naderonderzoek noodzakelijk is. Uit het naderonderzoek bleek dat er met de geplande werkzaamheden twee zomerverblijfplaatsen van twee individuele Gewone dwergvleermuizen *Pipistrellus pipistrellus* verloren zullen gaan.

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Hiervoor is een vergunning voor een flora en fauna activiteit nodig onder de Omgevingswet. Deze vergunning is op 16 januari 2025 verleend (bijlage I).

2. Projectbeschrijving

2.1) Plangebied

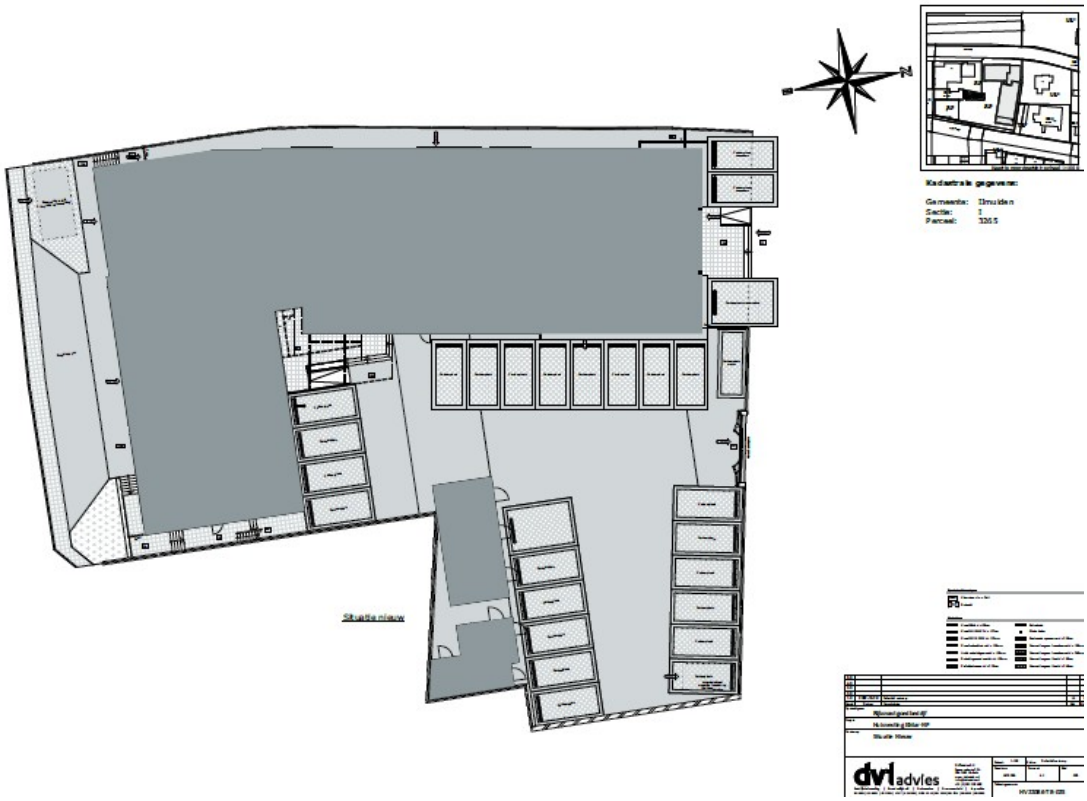
Het plangebied betreft een kantoorgebouw van de Koninklijke Marechaussee in IJmuiden . Deze is gelegen ten zuiden van de sluizen in het Noordzeekanaal ten midden van de bebouwing. Het pand bestaat uit bakstenen muren met rondom open stootvoegen en een plat dak. De deur- en raamkozijnen bestaan uit aluminium, even als de daklijst. In het plangebied is nagenoeg geen groen aanwezig afgezien van een grote overhellende kastanje op grond van het naastgelegen terrein. Naast het hoofdgebouw is nog een kleine fietsenstalling en een elektrohuisje die met de geplande werkzaamheden gewijzigd worden. De rest van het plangebied is bestraat en ingericht als parkeergelegenheid. Zie bijlage I voor een impressie van het plangebied.

1. De ligging van het plangebied (rode kader) in de directe omgeving.

2.2 Omschrijving activiteiten en werkzaamheden

Het pand betreft het kantoor van de Koninklijke Marechaussee. Het pand zal met de renovatiewerkzaamheden verduurzaamd worden door middel van het verbeteren van de isolatiewaarde van het pand. Dit wordt gedaan door o.a. het plaatsen van nieuwe kozijnen en een isolerende voorzetgevel. De achterliggende reden voor de werkzaamheden is het kunnen voldoen aan de BENG regelgeving. Daarnaast zal aan een zuidkant de gevel uitgebouwd worden om plaats te maken voor de politie die zich in hetzelfde pand zal vestigen. Verder zal intern de inrichting wijzigen en zal de inrichting van het buitenterrein veranderen. De fietsenstalling en het elektrohuisje zullen een andere plaats op het terrein krijgen.

2. Plattegrond van de nieuwe situatie.

De ecologisch gevoelige werkzaamheden zullen bestaan uit sloop van bebouwing met zware constructiewerkzaamheden, benodigd hak-, breek- en zaagwerk en het afdekken van de gevel waarbij vleermuisverblijven worden afgesloten. Daarbij kunnen dieren beschadigd, verwond, verdrukt, opgesloten of gedood worden. Ook kunnen verblijfplaatsen van dieren beschadigd, vernield of onbereikbaar worden. Bij de uitvoering van de werkzaamheden kan door geluid, trillingen, licht, en het vernielen van leefgebied en verblijfplaatsen verstoring optreden van (beschermde) soorten.

2.3 Planning en uitvoering werkzaamheden

Volgens de huidige planning wordt gestart met de werkzaamheden wanneer alle benodigde vergunningen zijn verleend en de het gebouw vrijverklaard kan worden door de betrokken ecoloog. De benodigde vergunning voor een flora en fauna activiteit onder de Omgevingswet is op 16 januari 2025 verleend.

Naar verwachting zal er halverwege april getart kunnen worden met de werkzaamheden direct nadat het gebouw vleermuis vrij is gemaakt. Het vleermuisvrij maken kan enkel in de vleermuis actieve periode plaatsvinden zodat eventueel aanwezige vleermuizen in het gebouw niet in winterslaap zijn en de gelegenheid hebben om weg te vliegen.

3. Onderzoeksresultaten

Uit het nader onderzoek is naar voren gekomen dat er twee zomerverblijfplaatsen zijn van twee gewone dwergvleermuizen in het gebouw. Eén aan de westelijke zijde en één aan de oostelijke zijde (figuur 3). In beide gevallen bereikt de vleermuis de spouw door middel van een open stootvoeg. Met de geplande werkzaamheden zullen er stijgers geplaatst worden die het uitvliegen van de vleermuizen belemmeren en zullen de kozijnen er uitgehaald worden waardoor de spouw deels open zal komen te staan waardoor tocht, licht en mogelijk regen het verblijf ongeschikt zou kunnen maken. De voorzetgevel die vervolgens over de oude gevel geplaatst zal worden zal de verblijfplaatsen onbereikbaar maken voor de vleermuizen.

Het gebouw is ook onderzocht op foerageergebied, paarverblijven en een massa-winterverblijf, maar er zijn geen indicaties waargenomen die op de aanwezigheid van deze functies duiden. Het gaat enkel om twee zomerverblijven die mogelijk in de winter door een enkele gewone dwergvleermuis gebruikt kan worden. De kastanjeboom die op het erf van de buren staat en overhelt tot boven het plangebied heeft een belangrijke functie als foerageergebied. In de directe omgeving staan er weinig oude bomen. De luwte die de boom creëert wordt door vleermuizen graag gebruikt om te foerageren. De kastanje staat buiten het plangebied en zal ongemoeid blijven.

Linksboven: de locatie van een zomerverblijf van een gewone dwergvleermuis in de westelijke gevel. Rechtsboven: de locatie van een zomerverblijf van een gewone dwergvleermuis in de oostelijke gevel. Onder: Overzicht van het plangebied met in geel de verblijfplaatsen en rood omcirkelt de kastanje waar omheen gefoerageerd wordt.

4. Ecologisch werkprotocol

Om negatieve effecten op de jaarrond beschermde verblijfplaatsen van de beschermde soort gewone dwergvleermuis zo veel mogelijk te beperken en de gunstige staat van instandhouding te kunnen waarborgen, worden passende maatregelen getroffen. Deze maatregelen zijn in onderstaande paragrafen nader uitgewerkt.

4.1 Maatregelen voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden

Er zijn op 22 april 2024 aan het naastgelegen gebouw van het loodswezen 8 vleermuiskasten geplaatst op verschillende windrichtingen (twee westelijk georiënteerd, één zuidelijk, één noordelijk en vier oostelijk) Deze kasten zijn bedoeld als tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor het verdwijnen van de twee vastgestelde zomerverblijven in het plangebied. De kasten zijn van het type VK WS 01 van Vivara. Dit zijn kasten die tegen de gevel aan gemonteerd worden. De kasten zijn van houtbeton gemaakt om beter bestand te zijn tegen verwering in vergelijking met houten kasten. En bieden betere beschutting tegen de wind en een betere temperatuurregeling in de kasten waardoor het in de kasten op warme dagen minder heet wordt en op koude dagen minder koud. De kasten blijven hangen totdat de werkzaamheden in het plangebied afgerond zijn. Op de onderstaande afbeeldingen is weergegeven waar de kasten zijn opgehangen.

4. Het naastgelegen loodswezen met rood omcirkeld de locaties van de ter mitigatie geplaatste kasten.

5. Rood omkaderd het plangebied, in geel de locaties waar de zomerverblijven zijn aangetoond. De rode stippen geven de locaties van de geplaatste kasten weer.

De kasten zijn door een deskundig ecoloog opgehangen, en er is rekening gehouden met de eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijven. De kasten zijn tussen de 3,5 en 5,5 meter hoogte opgehangen, op locaties met een vrije aanvliegroute en weg van lichtbronnen. Daarnaast zijn de kasten aan muren op verschillende windrichtingen opgehangen om verschillende condities aan te bieden tijdens verschillende weersomstandigheden. Vleermuizen wisselen namelijk soms van verblijfplaats wanneer de weersomstandigheden veranderen. Denk aan een zuidelijk georiënteerde verblijfplaats wanneer het koud is en aan een oostelijk georiënteerde verblijfplaats bij een westen wind. Gezien deze locatie zich aan de kust bevind zijn er meer oostelijke verblijfplaatsen aangeboden om voldoende windluwe plekken te kunnen bieden.

4.2 Gebouw vleermuis-vrij maken

Voor de start van de werkzaamheden zal het gebouw vleermuis vrij verklaard moeten worden. Dit betekend dat de aanwezige vleermuisverblijven en andere voor vleermuizen geschikte schuilmogelijkheden ongeschikt gemaakt moeten worden om er zeker van te kunnen zijn dat er geen vleermuizen meer aanwezig zullen zijn in het gebouw tijdens de renovatie werkzaamheden. Het ongeschikt maken word gedaan door middel van het plaatsen van exclusion-flaps. Het plaatsen van de ze flaps wordt begeleid door een vleermuizen deskundig ecoloog van EcologieWerkt.

Ter plaatse zullen exclusion-flaps aangebracht worden om de vleermuizen uit het gebouw te weren. Deze exclusion-flaps zorgen ervoor dat vleermuizen naar buiten kunnen, maar niet meer terug naar binnen. De exclusion-flaps worden bij alle in het gebouw aanwezige stootvoegen aangebracht om te voorkomen dat vleermuizen zich daar zullen gaan vestigen, wanneer ze niet

hun huidige verblijfplaats kunnen bereiken. De flaps worden door middel van staalnagels of montage kit over de stootvoegen aangebracht. Met een hoogwerker kunnen de hoger gelegen stootvoegen bereikt worden.

Een week nadat de exclusion-flaps zijn opgehangen zal er gecontroleerd worden om te kijken of er inderdaad geen vleermuizen meer aanwezig zijn en of alle flaps nog goed hangen. Ook worden de tijdelijke kasten gecontroleerd of deze nog functioneel zijn. In deze week dienen er minimaal drie nachten zijn geweest met voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden, zodat de eventueel aanwezige vleermuizen de mogelijkheid hebben te vertrekken. Dit dient in de vleermuis-actieve-periode gedaan te worden zodat de eventueel aanwezige vleermuizen niet in winterslaap zijn.

Er wordt een logboek bijgehouden met daarin de weersomstandigheden en de activiteiten in plaatsvinden rondom de werkzaamheden.

4.3 Maatregelen tijdens de uitvoering van werkzaamheden

De renovatiewerkzaamheden zullen tussen half april tot half mei 2025 starten. De start vind plaats in een voor de gewone dwergvleermuis minder gevoelige periode. Direct voor de verbouwing zullen reeds ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen worden gecontroleerd en zullen de panden geïnspecteerd worden op de aanwezigheid van vogels en of andere dieren. Pas wanneer zeker is dat het pand vrij is van dieren zullen de werkzaamheden begonnen worden, waarmee rekening wordt gehouden met de zorgplicht.

Tijdens de werkzaamheden dienen voor vleermuizen verstorende verlichting zoals felle bouwlampen en naar boven schijnende verlichting tussen zonsondergang en zonsopgang uitgeschakeld te zijn. Met name rond de kastanjeboom op het erf van de buren. Deze boom heeft een belangrijke functie voor foeragerende vleermuizen. Wanneer deze boom ‘s nachts beschenen wordt zal deze functie verloren gaan. Wanneer verlichting ‘s nachts noodzakelijk is kan er ook voor vleermuisvriendelijke verlichting gekozen worden.

Tijdens de sloop en bouwwerkzaamheden dient het plangebied en met name de locaties waar de vleermuiskasten hangen tussen zonsondergang en zonsopgang onverlicht te blijven. Wanneer het plangebied nachts verlicht word zal het plangebied zijn functie als foerageergebied gebied verliezen.

Wanneer er tijdens de werkzaamheden vleermuizen of andere beschermde soorten aangetroffen worden dient het werk neergelegd te worden en een vleermuisdeskundige of soort-deskundige ecoloog ingeschakeld te worden (contact gegevens op de colofonpagina). Deze zal aangeven hoe met de situatie om te gaan en wat de vervolgstappen zijn.

Verder blijft de zorgplicht gelden voor alle algemeen dieren die gebruik maken van het plangebied. Dit houdt in het kort in dat handelingen die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de aanwezige in het wild levende dieren achterwegen worden gelaten. Praktisch gezien betekend dit, dat de werkzaamheden op een zodanige manier uitgevoerd worden zodat alle in het wild levende dieren die in het plangebied voorkomen de gelegenheid krijgen ongeschaad te kunnen vluchten. Dit kan bijvoorbeeld door van één kant naar de andere kant te werken in

plaats van door van twee kanten naar elkaar toe te werken. En door voorzichtig de spouw open te breken in plaats van de voorgevel in zijn geheel om te duwen of trekken. Door de muur van bovenaf naar beneden te slopen krijgen in de spouw levende dieren de kans om te vluchten.

4.4 Compenserende maatregelen

Als compenserende maatregel worden in de spouw van de nieuwbouw minimaal 8 ingebouwde vleermuiskasten aangebracht. Deze kasten zijn bedoeld als permanente alternatieve verblijfplaatsen. De ingebouwde kasten zullen van de volgende types zijn afhankelijk van de beschikbare ruimte in de spouw: https://unitura.nl/product/vmpm1-permanente-vleermuiskast/ of https://vivarapro.nl/product/ib-vl-05-vleermuisinbouwkast/ of https://vivarapro.nl/product/ib-vl-12-vleermuisinbouwkast/
De voorkeur gaat uit naar kasten met meerder lagen om meer ruimte te bieden en een betere klimaatbeheersing in de kast.

In bijlage II is geïllustreerd waar deze kasten precies komen te hangen. In elk geval worden de kasten op een minimale hoogte van 3 meter ingebouwd met een vrije aanvliegroute en weg van lichtbronnen. Een vleermuisdeskundige zal betrokken blijven bij de ontwerpplannen om er voor te zorgen dat de juiste kasten op de juiste plekken komen.

4.5 Ecologische begeleiding en zorgvuldig handelen

Wanneer er tijdens de werkzaamheden vleermuizen of andere beschermde soorten aangetroffen worden dient het werk neergelegd te worden en een vleermuisdeskundige of soort-deskundige ecoloog ingeschakeld te worden. Deze zal aangeven hoe met de situatie om te gaan en wat de vervolgstappen zijn.

Indien er nesten van algemene vogel soorten in het plangebied voorkomen en gebruikt worden dient de betrokken ecoloog benaderd te worden en het werk rondom het nest neergelegd te worden. Bij het aantreffen van nesten is ecologische begeleiding noodzakelijk. De ecoloog zal aangeven hoe met de situatie om te gaan en wat de vervolgstappen zijn.

Verder dient er rekening te worden gehouden met de verlichting. De reeds opgehangen kasten moeten ten alle tijden onverlicht blijven tussen zonsondergang en zonsopgang. Als er verlichting noodzakelijk is dient dit vleermuisvriendelijke verlichting te zijn. Ook in de toekomstige situatie dient hier rekening mee te worden gehouden dat de permanente kasten en geschikt foerageergebied onverlicht blijven. Een vleermuisdeskundige kan hier advies overgeven.

4.6 Maatregelen en aanbevelingen na de werkzaamheden

Om de staat van instandhouding van de vleermuizen in het plangebied te waarborgen is het van belang een aantal lange termijn maatregelen te treffen zodat de vleermuiskasten geschikt blijven.

- Gebruik geen onnodig licht om de panden ’s nachts te verlichten. Zo min mogelijk licht is de beste optie voor vleermuizen en andere dieren. Kies daarbij op plekken waar dit wel nodig is voor verlichting dat niet onnodig hoog wordt opgehangen (<6m) met een smal naar beneden wijzende lichtbundel, uit de buurt van de vleermuiskasten. Nog beter is vleermuisvriendelijke verlichting, deze verlichting is amber kleurig of is voorzien van een bewegingssensor waardoor deze alleen aan gaat wanneer er iemand in de buurt is.
- Vleermuiskasten hoeven niet te worden schoongemaakt te worden, poepjes vallen er vanzelf uit. De houten vleermuiskasten kunnen door verwering na verloop van tijd ongeschikt worden voor vleermuizen. Hiervoor geld de zorgplicht dus deze zullen t.z.t. moeten worden vernieuwd. Maar hier gaan jaren overheen voordat dit nodig is. De vervanging kan het best in de winter plaatsvinden, zodat eventuele vleermuizen die een kast in de zomer tijdelijk gebruiken niet verstoord worden.
- Voorkom dat een hoge boom of klimop voor de vleermuiskasten groeit, deze worden hierdoor onbruikbaar voor vleermuizen. Vleermuizen hebben ruim één meter uitvliegruimte nodig in de breedte, in hoogte is dit minimaal drie meter.

Literatuur en bronvermelding

Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten - Natuurbescherming, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht

Broekhuizen, S. e.a., 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren.

Diets, C., Kiefer, A, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Vleermuisprotocol 2021, Netwerk Groene Bureaus.

Internetbronnen

www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.sovon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.bij12.nl

www.waarneming.nl

Bijlage I Vergunning Flora en Fauna activiteit

Bijlage II Locaties van de permanente vleermuiskasten

Bijlage III Aanbevelingen natuurvriendelijk bouwen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming geven wij in relatie tot de voorgenomen ontwikkelingen de volgende aanbevelingen met als doel de ecologische structuren in de omgeving te versterken.

Vleermuizen

Nieuwbouw

Spouwmuren zijn uitermate geschikt voor vleermuizen. Geschikte permanente verblijfplaatsen kunnen worden gecreëerd door bij de nieuwbouw een spouwmuur te realiseren van ten minste 2 centimeter diep. Invliegopeningen in de vorm van open stootvoegen van 1,5 tot 2 cm breed geven dwergvleermuizen toegang tot de spouwmuur. Laatvliegers hebben wat meer ruimte nodig om in te vliegen, namelijk tussen de 1,8 en 2 centimeter. Bij het gebruik van isolatie aan de binnengevel is het noodzakelijk ervoor te zorgen dat er kunststof gaas wordt aangebracht met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter om vleermuizen de mogelijkheid te bieden te zich vast te klampen. De stootvoegen moeten zich op ten minste 3 meter hoogte bevinden en niet boven ramen of deuren geplaatst.

Als het niet gewenst is dat vleermuizen zich vrij door de spouwmuur bewegen, is het inmetselen van vleermuisstenen een goed alternatief. De ruimte in een inmetselsteen is beperkt. Het is dan ook raadzaam inmetselstenen te koppelen zodat een grotere verblijfplaats ontstaat.

Renovatie
Als een bestaande spouwmuur wordt geïsoleerd blijft er vaak te weinig ruimte over om nog te kunnen functioneren als potentiele verblijfplaats voor vleermuizen. Het is dan nog wel mogelijk inmetselstenen aan te brengen tussen het binnen- en buitenblad van de spouwmuur.

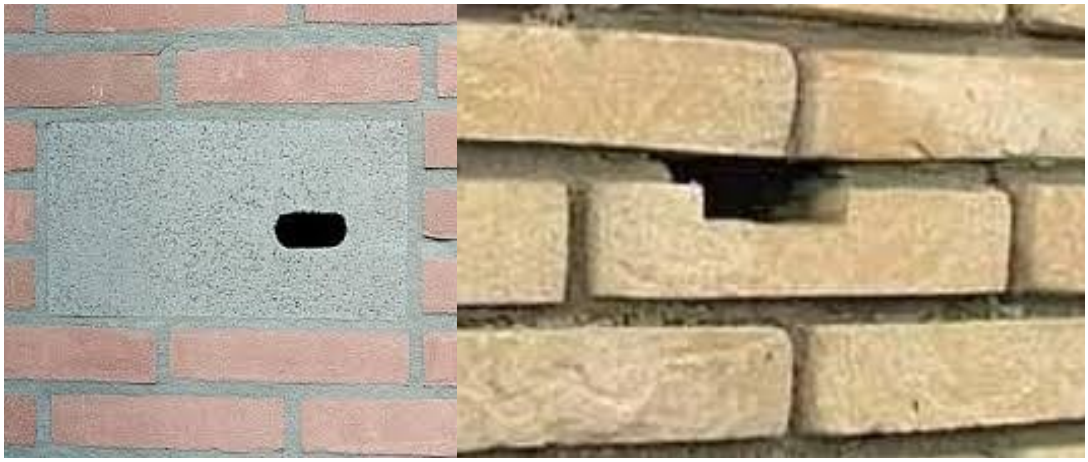
Boeiboorden of gevelbetimmering kan ook een verblijfplaats bieden aan vleermuizen. Door een opening van 2,5 centimeter vrij te houden tussen de gevel en de betimmering wordt een potentiële verblijfplaats gerealiseerd. Het is belangrijk dat de vleermuizen grip hebben, dus de wand moet ruw zijn.

Gierzwaluw

Voor gierzwaluwen kan onder andere gebruik gemaakt worden van inmetselkasten in de gevel en nestpannen op het dak. De neststenen kunnen zowel zichtbaar als onzichtbaar in de gevel worden verwerkt.

Bij het aanbrengen van neststenen in de gevel is het van belang rekening te houden met de mate van opwarming van de neststenen. De neststenen moeten bij voorkeur in noordelijk of oostelijk gerichte gevels worden aangebracht of onder de schaduw van een overstek.

Ook in nestpannen op het dak kan de temperatuur snel oplopen. Deze moeten onder geen beding op zuidelijk of westelijk gerichte daken worden gelegd. De kans is groot dat de jongen dit niet overleven. Zeker als de daken zijn geïsoleerd, kan warmte niet meer ontsnappen en is oververhitting een reëel gevaar. Gaten in overstekken en dakgootomlijstingen bieden goede mogelijkheden voor gierzwaluwen om te nestelen. De temperatuur is dit soort betimmeringen is beter gereguleerd en het is goed aan te vliegen door de soort.

Huismus

Voor huismussen kan heel gemakkelijk nestruimte worden gerealiseerd door het (ver)plaatsen van vogelschroot tot onder de derde rij dakpannen. Op deze manier wordt voldaan aan het Bouwbesluit, maar blijft het dak beschikbaar voor de huismus. Bij huismussen moet rekening worden gehouden met de eisen die de soort stelt aan zijn omgeving. Om te kunnen functioneren als broedlocatie moet op zeer korte afstand voldoende dekking en voedsel aanwezig zijn in de vorm van inheemse bomen en planten. Soorten als liguster, lijsterbes, sleedoorn, meidoorn en vlier zijn hier heel geschikt voor.

Insectenhotels

Door insectenhotels te plaatsen in een voedselrijke omgeving met veel inheemse bloemen kunnen insecten worden gelokt. Het is van belang om goed te letten op de grootte en diepte van het insectenhotel en deze te plaatsen op een zonnige plek om deze succesvol te laten zijn. Een insectenhotel kan de diversiteit lokaal vergroten en de insecten vormen een goede voedselbron voor vogels en vleermuizen.

Checklist groen bouwen

Verstedelijking draagt bij aan het verlies van biodiversiteit, maar de bouw biedt ook kansen. Voor sommige dieren zijn onze steden en dorpen zelfs het belangrijkste leefgebied. Daar kan iedereen een steentje aan bijdragen.

Met de Checklist Groen Bouwen kan iedere bouwonderneming, architect of projectontwikkelaar zijn projecten en ontwerpen natuurvriendelijker maken. Het beantwoorden van enkele simpele ja/nee vragen leidt tot eenvoudige soortbeschermingsmaatregelen.

Kijk voor meer informatie op:
www.checklistgroenbouwen.nl
www.bouwnatuurinclusief.nl